

Aan: Ministerie van LNV

Betreft: zienswijze NAV op Wijziging Besluit
Gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Telefoon 06-15624460
E-mail info@nav.nl
Website www.nav.nl
Twitter @NAV_AkkerBouwer

Dronten, 12 juni 2024

L.S.,

Bij deze wil de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) haar zienswijze geven op de voorgenomen Wijziging Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden (alternatieven chemische gewasbeschermingsmiddelen). Laten we vooropstellen, dat de NAV voorstander is van zo duurzaam mogelijk telen met minimale emissie naar het milieu (lucht, bodem en water). Wij zijn daarom ook actief betrokken bij het Actieplan Plantgezondheid van de Brancheorganisatie Akkerbouw. Echter, wat in de voorgenomen wijziging staat gaat ons veel te ver. In feite eigent de minister zich het recht toe om op elk moment te kunnen ingrijpen in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, zonder nu al te hoeven aangeven in welke situatie dat zal gebeuren. Een soort vrijbrief om zonder verder overleg beperkingen op te leggen. Om de volgende redenen vinden wij dat onacceptabel:

1. De minister passeert het oordeel van de hiervoor opgerichte wetenschappelijke instanties, het Ctgb en de EFSA. Als een middel volgens de regels is toegelaten door EFSA en Ctgb, is het vreemd dat een minister een middel gaat verbieden zonder verdere onderbouwing. Waarop is zo'n verbod dan gebaseerd? Door de formulering in de voorgenomen wijziging kan de minister op elk moment de wetenschappelijke beoordeling over de veiligheid en werkzaamheid van een gewasbeschermingsmiddel naast zich neer leggen en dat vindt de NAV ongewenst.
2. Het Ministerie van LNV heeft o.i. onvoldoende kennis in huis om te kunnen beoordelen wat alternatieven zijn en wanneer die acceptabel en voldoende effectief zijn. Men baseert zich vaak op adviezen van WUR-medewerkers die zich weer baseren op uitkomsten van onderzoek waar naar één facet gekeken is. Zowel de WUR als het ministerie hebben tot nu toe regelmatig moeite met het toepassen van een integrale benadering. Daarbij kan het simpelweg verbieden van een bepaalde toepassing van een bepaald middel verregaande gevolgen hebben in de bedrijfsvoering van een akkerbouwer die buiten beeld blijven. Wij vertrouwen er dus simpelweg niet op dat wat in de ogen van de minister een goed alternatief is, dat ook daadwerkelijk is onder alle omstandigheden.
3. De beoogde wijziging is volledig in strijd met het streven van de huidige minister van LNV om over te gaan van generieke beperkingen naar doelsturing. De wijziging geeft de minister verregaande mogelijkheden om juist veel meer generieke beperkingen op te leggen.
4. De voorbeelden die worden gebruikt gaan nu allemaal over glyfosaat, maar gaan voorbij aan wat het oplevert aan duurzaamheid onderaan de streep. Wat betreft het niet toepassen als pre-harvest bespuiting: hierover heeft de NAV al in 2016 voorstellen gedaan aan het ministerie (waar we overigens geen antwoord op hebben ontvangen). Maar wat nu wordt genoemd, het verplicht mechanisch vernietigen van groenbemesters bijvoorbeeld, is niet onder alle omstandigheden een goed alternatief. Dit voorjaar was het bijvoorbeeld niet mogelijk door het natte weer. Bovendien heeft het een negatief effect op tegengaan van klimaatverandering door hogere uitstoot van broeikasgassen. Het risico bestaat dat boeren er voor gaan kiezen om dan maar geen groenbemesters te telen en dan schiet de voorgestelde maatregel helemaal haar doel voorbij.
5. Bij veel verduurzamingsmaatregelen die akkerbouwers treffen en waarin zij investeren, is er behoefte aan een 'vangnet' of zijn middelen als glyfosaat wel nodig, zij het in veel mindere mate. Zo investeren akkerbouwers momenteel enorme bedragen in de spotsprayer waarbij zo'n 95% minder middel wordt toegepast, maar deze machine/investering wordt waardeloos als glyfosaat wordt verboden. Juist door nu deze wijziging van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen voor te stellen, creëert het ministerie weer onzekerheid of deze investering wel zinvol is. Akkerbouwers hebben in het recente verleden ook veel geïnvesteerd in precisie-spuitapparatuur, die een groot deel van de waarde heeft verloren door de generieke bufferzones die in 2023 werden opgelegd. De NAV ziet dat akkerbouwers op deze manier

sterk worden geremd in het investeren in verduurzaming. Beter is het om akkerbouwers te motiveren dan om ze op deze manier af te remmen met een boven hun hoofd hangend verbod.

Samengevat roept de NAV op om het voorgestelde wijzigingsbesluit terug te trekken en in plaats daarvan samen met de sector te kijken naar hoe met faciliterend, langjarig beleid de verduurzamingsdoelen zo snel en goed mogelijk kunnen worden gehaald. Te denken valt bijvoorbeeld aan het stimuleren/belonen van het gebruik van de Milieu Indicator Gewasbescherming. Met de voorgenomen wijziging worden juist de voorlopers gestraft omdat hun investeringen waardeloos worden door generieke beperkingen en treedt er een algehele afwachtende houding op. Op die manier is de wijziging contraproductief. Daarnaast is het eenzijdig beperkingen opleggen aan het gebruik van één middel meestal niet goed voor de uiteindelijke duurzaamheid van de teelt onderaan de streep.

Wij roepen dan ook op om het streven naar doelsturing serieus op te pakken en niet terug te vallen op dit soort dreigen met generieke beperkingen.

Teun de Jong
Voorzitter NAV

Ard van der Spek
portefeuillehouder Gewasbescherming